

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ, Symbola. Ex Veteri, & Novo. Ordine Alphabetico. Arbor altare vilæ. Arbor Zachæi. Arca Noe. Argentei. Baculus Jacob. Benedictio Jacob. Candelabrum. Cithara David. Clavis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

altitudine sesqui hominis, stipite viridi; folia in digitorum modum protensa, adeo longa, ut staturam hominis erecti ferè excedant; tam lata verò, ut extensus quispiam facile foliò unò cooperiatur. Semel tantum ex uno stipite fructus fert, qui plures in unò botro crescunt, aliquando decem, plerumque viginti; quorum quisque ovi habet magnitudinem: suntque coloris crocei, instar ficuum, odore rosæ non absimiles. Saporem quidem dulcissimū, ideoque grati palato; sed stomacho noxii: somnum inducunt, explent cerebrum fumò; faciunt mulem, ac citò corrumpuntur. Sunt, qui fructus hosce paradisi poma appellant, in quibus Adam peccavit. Si in articulos concidas, venas in singulis reperies, Crucifixi effigiem utrinque referentes: ideo à quibusdam vocatur fructus mortis. Niremberg. lib. de miracul. naturis terræ promissæ c. 99.

In urbe Beritho plenà Judæis Christianus quidam juxta Synagogam censualem cellulam incolebat, fixitque in pariete ad lectulum Crucifixum. Migrans post tempus ad spatiosam domum, omnia sua asportavit, Crucifixi oblitus. Successit in eandem cellulam Judæus imaginem non advertens. Die quodam invitavit alium Judæum ad prandium; qui inter comedendum advertit illam imaginem; & contra invitantem ex-

candescens, eum apud summos Sacerdotes accusavit; qui repertā imaginem cum multis contumeliis, verberibusque afficientes, extra Synagogam semivivum projecerunt. Imaginem autem terræ allidentes dixerunt ad invicem: quia audivimus, quòd patres nostri diversis modis illuserunt; ita & nos huic faciamus. Tunc cœperunt spuerè in faciem, percutere alapis; post illa crucifixerunt eam acutissimis clavis; acetum, & fel, præbuerunt; coronâ spinèa, percutientes arundine, lanceâ latius aperuerunt. Quò factò res mira: nam ipsius vulneris locus aqua, & sanguine illico cœpit decurrere. Dixerunt autem principes Sacerdotum; adferatur vās ad locum vulneris, unde sanguis decurrebat; quod & factum. Dixerunt autem ad invicem: quoniam Christiani susurrant, quòd mirabilia fecerit in Mundo; accipiamus hunc sanguinem, & deferamus ad nostram Synagogam; & congregemus male habentes, & perungamus eos. Factum: inter primos adductus senex paralyticus in grabato; qui perunctus statim incolumis de grabato exiliens ad propria remeavit. Cæci sanati, & plurimi alii diversis morbis laborantes. Omnes autem principes Sacerdotum, & Seniores, & omnis turba Judæorum, crediderunt in Christum. S. Athanasius Ep. Alexandrinus Relat. miraculi hujus.

TITULUS XLIII. CRUX.

§. I.

Figura, & Symbola.

Ex Veteri, & Novo.

Ordine Alphabetico.

Altare.

A Discavit altare. Gen. 22. 9. Quid sibi vult ara constructa; nisi Crux in monte porrecta? S. Fulgent. serm. de Abrah. Hæc autem omnia figura erant Crucis: propterea & Christus Judæis dicebat Jo. 8. 56. *Abraham pater vester exultavit &c.* Quomodo vidit, qui temporibus præcessit? per figuram, per umbram. Sicut enim hic ovis oblata est pro Isaac; ita & rationalis agnus oblatus est pro Mundo. S. Chrysost. hie hom. 47.

Arbor vitæ.

Audiens Adam vocem Domini post peccatum, fugit sub arborem vitæ Gen. 3. 8. Quæ fuga, ô Adam! hæc est? quòd asyllum contra iram DEI sub caducis foliis? Ex eo tempore videtur Dominus peccatoribus cognitionem quandam dedisse; quâ perciperet; asyllum ab ira Dei optimum fore sub arbore vitæ; id est; Cruce. Dicit Crux.

Sub arbore malo suscitavi te. Cant. 8. 5. Hæc malus salutaris; si ad arborem respicias, Crux est humanæ salutis authrix; in qua salus Mundi, authorq; pendit. Si verò ad pomum ejus, ad fructum suavissimum, atq; sanctissimum

(de quo sæpe diximus) cœleste totum, & salutare malum corpus est Jesu Christi. Philo Carpath. hic.

Arbor Zachari.

Noli te extollere; pusillus esto. Zacharius esto. Sed dicturus es: si Zacharius fuero, præ turba non potero videre Jesum. Noli esse tristis; ascende lignum, ubi pro te pendit Jesus; & videbis Jesum. S. Aug. de verb. Apost. 1. 8.

Arca Noë.

Arca Noë est Crux Christi. S. Thom. in Gen. c. 8.

Argentei 300.

Benjamin dedit 300. Argenteos. Gen. 45. 22. Per 300. arg. significatur prædicatio Crucis; quæ commissa est Paulo præ ceteris. Et rectè per 300. arg. Crucis designatur prædicatio; quia ipse numerus per T. repræsentatur, qui figuram crucis habet. Hugo Card. hic.

Baculus Jacob.

In baculo meo transivi Jordanem. Gen. 32. 10. Crucis typus fuit Patriarchæ Jacob virga, cum transivit Jordanem. Andreas Cret. or. 1. de exalt. S. Cruc.

Benedictio Jacob.

Jacob moriturus transpositis manibus benedixit nepotibus. Gen. 48. 14. quòd Crucis Figuram expressit. Merito igitur dicitur: Regnâ.

Regnavit in domo Jacob; ubi Crucis figura apparet: qui regnum suum in Cruce, & laboribus, quibus nos redemit, collocavit. Sylv. in Luc. 1. 9. 40.

Lignum illud vitæ, quod à DEO in paradiso constitutum est, præclaræ Crucis figuram gessit. Quoniam enim morti aditus per lignum patuerat, consentaneum erat, ut per lignum quoque vita, & resurrectio, donaretur. Quin Jacob, cum adorato virgæ fastigiò, cancellisque manibus, filiis Joseph bene precantur, Crucis signum apertissime delineavit. S. Jo. Damasc. l. 4. c. 12.

Hanc Crucem Patriarcha Jacob, cum permutatas olim manus nepotibus imponeret, symbolicè præsignificavit. S. Andr. Carnot. or. in exalt. Cruc.

Crucis mysterium Jacob exhibuit, quando juniorem Ephraim, Manasse primogenito præferens, in modum Crucis super eos brachia permutavit. S. Petr. Dam. in Invent. S. Cruc.

Sine dubiò transpositio manuum Crucis expressit figuram. Nunquid in eo sic manus commutando casu Crucem figuravit? nunquid non poterat, eadem ratione datà, Manasse ad dexteram, Ephraim autem ad sinistram suam posuisse? Poterat planè; sed propterea erat; & prophetico spiritu sciebat, quod per Crucem componenda esset benedictio, quam venturus Legislator daret. S. Rupert. in Gen. 1. 9. c. 24.

Candelabrum.

Et bajulus sibi Crucem. Jo. 19. 17. Portavit Christus Crucem, sicut illustrator candelabrum. Super quo ponenda erat lucerna, de qua ipsemet Salvator Jo. 8. 12. testatus est: *ego sum Lux Mundi.* Ascendit Dominus Crucem, sicut Doctor cathedram, vel pulpitem Prædicator; scilicet ut viam, ac doctrinam doceat veritatis. S. Bernardin. p. 2. f. 55.

Cithara David.

Suavi sonò citharizans David, non tantum animalium mulcebat auditus, quantum etiam in ipso Saule vexationem mali Spiritus temperabat. 1. Reg. 16. 23. Si nostri, manu fortis, CHRISTI D. citharam respicias personantem, quam ligno Crucis, carnis, membrorumque suorum, chordis aptatam, plestrò dum tangit S. Spiritus, omne animal replens benedictione; ipsum quoque diabolum fugavit de cordibus inimicorum. S. Prosper de promiss. Dei p. 2. c. 25.

Cithara David figuravit Crucem D. N. J. C. S. Vinc. Ferr. D. Reminisc.

Non putandum est, citharam illam, quamvis dulcissime resonantem, tantæ potuisse virtutis existere, quæ spiritus pelleret immundos; sed figura S. Crucis; & ipsa, quæ canebatur Passio Dominica, jam tunc diaboli refringebat audaciam. V. Beda in lib. Reg. l. 3. c. 1.

Polyanth. Sac. Tom. I.

Clavis.

Dabo clavem domus David super humerum ejus. Il. 22. 22. Clavis super humerum Crux est apposita dorso ejus: cui versà facie ad homines crudeliter fuit affixus. Et statim sequitur utilitas passionis, apertio celi, Electis nunquam claudenda, reprobris verò nunquam aperienda. Sim. Cass. l. 14.

Columna ignis.

Crucis signum exhibuit columna ignis, & nubis, quibus deducebat Deus errantem Israel. S. Andr. Cret. or. in Exalt. S. Cruc.

Columna ignis, & nubis, erat Crux; quæ semper præ oculis haberi debet peregrinantibus in terram promissionis per rubrum mare, per desertum, per loca invia, inaquosa. S. Chryl. serm. de Joseph.

Dies Domini.

Exultavit, ut videret diem meum. Jo. 8. 56. Diem autem dicit Crucem. Theophyl. hic.

Ferculum.

Ferculum. Cant. 3. 9. à ferendo accepit; quod dicit de lignis Libani factum, in quo monte Lex data est: Quod ferculum Crucis secundum hæc mysteria de lignis cedrinis factum, non erit incongruum intelligi. Apollin. l. 5. in Cant.

Et sanè, si per ferculum accipias Crucem, in ejus medio non erat, nisi Christus, nostri amore crucifixus. Corn. hic.

O Crux regalis lectica Salomonis! te regium, & omni honore dignum thronum stipant sexaginta potentes ex foribus Israel. Ubi sexagenorum mentio in memoriam mihi revocat excellentissimum illum Seraphinorum sex alas habentium conventum; qui tuæ gloriæ, ut sceptro regali assistunt; tibi que conformantur contractis alis superioribus, & inferioribus; expansis autem utrinque mediis; & in formam Crucis volantes, sine intermissione victoriæ tuæ laudes, & præmia decantant. S. Germanus Patriarcha Constantin. or. 2. in ador. Cruc.

Ficus.

Ficus protulit gressus suos. Cant. 2. 13. Quod si arbor scientiæ boni, & mali, ficus fuit; ut quibusdam placet; convenienter ficus Crucem representat: ut damnum, quod unum lignum intulit, alterum auferret. de Ponte. hic.

Fons.

Da mihi bibere. Jo. 4. 7. Mysticè fons iste, super quem ascendit D. N. J. C. est sancta Crux: super hunc fontem sedebat Dominus; quia passionem, & Mortem, summæ mentis tranquillitate portavit. Quanto autem charitatis amore pro nostra redemptione sederit in Cruce, manifestat Evangelista dicens: hora erat quasi sexta, id est, summum charitatis, ac dilectionis ardore; & in summo actu passionis, & mortis pro nobis se posuit Filius DEI Christus. S. Bernardin. t. 2. f. 31.

Fff

Gladus

Gladius.

Elevavit aliquando celeberrima illa Judith acinacem in Holofernis dormientis caput. Judith 13. 9. Crucis exaltationem figurans; salutemque Israel peperit. S. Andreas Cret. or. 2. in Cruc. exalt.

Juniperus.

Jezebel, 3. Reg. 19. 2. &c. quæ mortem Elie intentat, mors æterna est, quæ per peccatum in hunc Mundum introierat. Hanc quicumque fugit, sedet subter Juniperum, id est, confugit ad sanctum, & vivificum Crucis Dominicæ lignum. Illic ambit mortem; illic festinat commori Christo, nè à Jezebel occidatur; complantari similitudini mortis Christi, nè in æterna morte detineatur. S. Rupert. in lib. Reg. l. 5. c. 10.

Lectus.

Ego dormivi &c. Pl. 3. 6. id est, sponte jacui in Cruce; ut in ea morerer: quomodo se in lectum componunt, qui dormire volunt. Bellarm. hic.

Lectulus floridus.

Lectulus noster floridus. Cant. 1. 15. Sept. lectulus noster umbrosus. Lectulus floridus præsepe, Crux: ille initium laborum, hic consummatio laborum, & impletio desiderij pro nobis patendi. Floridus ob Jesum Nazarenum. De Ponte hic.

Lectulus Sponse.

Suavissimum mihi cervical, bone JESU! spinea illa Capitis tui corona; Dulcis lectulus illud Crucis tue lignum. In hoc ego nascor, & nutrior; creor, & recreor; & super Passionis tue altaria memoriæ mihi nidum libenter recoloco. Gilb. f. 2. in Cant.

Lectulus Salomonis.

Rectè aptatur Cruci nomen lectuli Salomonis, Cant. 3. 7. quia nullibi Christus magis fuit Salomon, quam in ea: quia, ut dicit Apostolus Coloss. 1. 20. *pacifans per sanguinem Crucis omnia sive quæ in terris sive quæ in cælis sunt.* De Ponte hic Exh. 27.

Lignum vitæ.

Per lignum vitæ, Apoc. 2. 7. Crucem Christi intelligit S. Ambr. lib. de iis, quæ incitantur c. 3. Hesichius in 14. Levit. Hieron. in c. 2. Joel.

Hæc Crux est vitæ æternæ lignum. S. Jo. Damasc. l. 3. c. 12.

Crux pretiosa est. Et crux amari potest; & crux habet exultationem. - Non est Sylvestris arbor; lignum vitæ est apprehendentibus eam. S. Bern. l. 1. in Festo S. Andrea.

S. Labr. Justin. vocat Crucem lignum vitæ. Sub umbra tua ab æstu diei protegimur, a tempestate, à turbine, à pluvia. Radios amoris, charitatisque sagittas, emittis de te, quæ amantium corda transigunt. Item in Exalt. S. Crux.

In Cruce pendet omnis fructus vitæ; quia ipsa est arbor vitæ, quæ est in medio paradisi. Drogo Ost. de Sacr. D. Pass.

Ligna Isaac.

Dum lignorum congeriem cernis, crucem mihi animadvertit: dum ignem specularis; amorem, ac desiderium, cogitatione complere. Dum Aram cogitas; Calvariam perpende. S. Ephrem in Abrah. & Isaac.

Ligna holocausti imposita super Isaac, est Crux Christi, primò ab ipso portata; sed postmodum super eam est positus, & confixus. Ignis verò & gladius in manibus Abrahæ, sunt ardor divinæ charitatis, ad dandum Filium pro nobis in mortem; & rigor justitiæ exigens ab ipso mortem pro solvendis reatibus nostris. S. Thom. in Gen. c. 22.

Lignum Moysi.

Quòd aqua amara lignò in se suscepto dulcescent, Ex. 15. 25. indicio erat, amaritudinem Gentium per lignum Crucis Christi in usum dulcedinis quandoque esse vertendum. S. Isid. Comment. in Ex. c. 21.

Quid tam amarum, quod in recordatione Dominicæ Passionis non possit dulcescere? Certe legimus, Hebræos, cum existent de Ægypto, venisse ad aquam amarissimam, quam nullus gustare poterat. Cui cum Moyses lignum injecisset, dulcorata est sic, ut eam delectabiliter biberent. Quid apertius per aquam amaram, quam cujuslibet adversitatis amaritudo signatur? cui cum lignum Crucis injicitur, id est, cum Passio dulcis Jesu consideratur; necesse est, omnem passionem hominis levem videri, respectu Passionis Dominicæ, quam pro hominibus voluit sustinere DEUS, & homo, mediator Dei, & hominum, Dominus Jesus. S. Bern. tr. de Pass. Dom. c. 44.

Aqua Mara amara, lignò in eam immisso dulcis effecta, ostendit Christianum suentem, statim ut amarum Passionis poculum biberit, ligni, & crucis, dulcedine, omni amaritudine liberandum. S. Prosper p. 1. de Promissionib. cap. 38.

Sicut lignum Moysi à Domino ostensum, aquis Marath immersum, omnem illarum amaritudinem in dulcedinem vertit; ita Sanctæ Crucis virtus animò recondita omnem tentationum falsuginem suâ immersione, contactuque indulcat. Arnold. Carnot. tr. de Verb. Dom. Patet ignosce.

Lignum Cedrinum.

Lepa, Levit. 14. 6. 7. est peccatum, lignum Cedrinum Crux; coccus sanguis Christi; hyssopus herba humilis radicibus hæret in petra. Unde aptè fidem, quæ Deò, Deique veritate infallibili, nititur, significat. Cedrus altissime se erigit, spei Symbolum. Cedrus rubet instar ignis, charitatis Symbolum. Corn. hic.

Lignum Elizei.

Crux ejus amaras aquas vertit in dulcem saporem; & securum perditam, 4. Reg. 6. 6. inque profundum demersum, missa in fluentem Jordanis levavit. S. Hieron. in Matth. lib. 2. cap. 3.

Quid

Quid est, lignum mittere, & ferrum in lucem producere? nisi patibulum Crucis ascendere; & de profundo Inferni humanum genus erigere; ac de omnium peccatorum limo per Crucis mysterium liberare. S. Aug. Dom. 7. Trinit. de Elizæo, & securi &c.

Lignum benedictum.

Benedictum est lignum, per quod fit justitia. Sap. 14. 7. Aliqui apud Jansenium accipiunt furcam, seu patibulum, quod fit justitia. Mystice: benedictum lignum, per quod facta est justitia, justaque satisfactio pro peccato Adæ, ac peccatis totius Mundi, est Crux CHRISTI. Unde S. Chrys. or. de Festo Crucis legit: Benedicite lignum, per quod fit justitia. S. Germanus de Exalt. Cruc. benedicite lignum, per quod fit salus. Corn. hic.

Moses orans.

Moses, quid utique tantum tunc, cum JESUS adversus Amalech, Ex. 17. 11. proliabatur, extensis manibus orabat residens, quando in rebus tam attonitis, magis utique genibus positus, & manibus cadentibus pectus, & facie humi volutata, orationem commendare debuisset? nisi quia illic, ubi nomen JESU dicebatur, dimittitur quandoque adversus diabolum, Crucis habitus quoque erat necessarius, per quam JESUS victoriam esset relaturus. Tertull. lib. adv. Judæos.

Idcirco lignum adversus lignum; & manus adversus manum; illæ, inquam, fortiter extensæ adversus incontinentes extensam; illæ clavis confixæ, atque constrictæ, adversus remissam, solutamque; illæ orbis fines conjungentes, adversus eam, quæ Adamum paradiso exturbavit. Idcirco sublimitas adversus lapsum; & fel adversus gustum; & spinea corona adversus perniciosum imperium; & mors adversus mortem; & resurrectio propter resurrectionem. S. Greg. Naz. or. 21.

Navis Jone.

Jonas in navi dormiens, 1. 5. Sacramenti Dominici imaginem præferebat: Etenim significavit navis materia Crucem; somnus verò Passionem. S. Zeno Ver. Serp. de Jona.

Navis Christi.

Navis, Matth. 8. 24. Crux Christi est: quam cum Dominus ascendit, in ea dormivit: requies enim Domino Crux; passio pulvinar. V. Beda l. 3. in Luc.

Palma.

Statura tua assimilata est palma. Cant. 7. 7. Potest per palmam Crux Christi intelligi: palma enim in sublime valde crescens dulcissimos fructus gignit: & Crux Christi celestem cibum nobis præparavit. S. Greg. hic.

Aperte victoriosissima Crux palmæ comparatur; in quam Christus ascendens apprehendit fructus ejus, id est, dona; quæ largitus est sanctæ Ecclesiæ. S. Isid. hic.

Polyanth. Sac. Tom. I.

Illi in palmam ascendunt, qui in Cruce proficiunt. S. Justus Orgel. in Cant. hic.

Quid est in palmam? in crucem, cujus una pars de arbore palmæ dicitur facta. S. Bern. l. de Pass. Dom. c. 46.

Piscina.

Quinque porticus. Jo. 5. 2. Queritur: unde tantam virtutem piscina probatica habebat; quod, quoties Angelus descendebat ad movendam aquam, haberet illam virtutem? ut ostendatur virtus Crucis, & Passionis: nam dicit Magister historiæ Scholasticæ: quod in illa piscina erat illud lignum, quod postea servit ligno Crucis. Quinque porticus significant quinque vulnera. S. Vinc. Ferr. fer. 6. post Invocavit.

Sanguis postium.

Hæc Crux sigillum, Ex. 12. ut nè exterminator Angelus nos tangat. S. Jo. Damasc. l. 4. c. 4.

Serpens æneus.

Imago Crucis, Serpens æneus est. Num. 21. 8. quoniam, etsi in carne sua suspensus est Christus, tamen & ipse crucifixus est Mundus; & ipsi Crucifixus est Mundus. S. Ambr. l. 3. de S. Spir. c. 9.

Signum.

Super montem caliginosum levate signum. II. 13. 2. Per Crucem Christi amorosè fuit levatum signum in nationes, II. 11. 12. ad congregandum profugos Israel. Nam Christus mortuus est: ut filios DEI, qui erant dispersi, congregaret in unum, sicut Jo. 11. 52. ait. S. Bernardinus p. 2. l. 55.

Apostolis præcipitur, & Apostolicis viris, ac Magistris Ecclesiarum; ut dimicaturi contra Babylonem, signum elevent Dominicæ Crucis; non in humili loco, & in demerfis vallibus; Sed in monte caliginoso, seu campestri. S. Hier. hic.

Spiritus Ezechielis.

Hæc dicit Dominus Deus: à quatuor ventis veni Spiritus. Ezech. 37. 9. An non Deus unicus ventis poterat cadavera illa vivificare? sanè ita. Cur ergo à quatuor ventis, vel à quatuor Mundi plagis venire jubet spiritum? Sacramentum Crucis latet. Duc ab Oriente in occasum lineam; ab aquilone ad austrum alteram; & crucem habes. Castillo Mat. 58.

Sycomorus.

Vellicans Sycomorus. Amos 7. 14. Dicta est arbor morus per antiphrasim, quasi minimè *muget* id est, fatua. Nam, ut ait Plinius l. 46. 25. morus arborum est prudentissima, quia lædi se à frigore non sinit: unde non nisi planè exacto frigore germen emittit. Symbolicè: Sycomorus est Crux Christi; ejusque doctrinæ; quæ Gentibus, & terrenis hominibus, videtur fatua. Corn. hic.

F ff 2

Tabu-

Tabula Legis.

Ipse Tabula, quæ DEI digitò scriptæ sunt, Ex. 31. 18. Crucis Dominicæ præterierunt Sacramentum: denarius enim numerus per X. Literam, quæ Crucis exprimit speciem, designatur. B. Petr. Dam. in Invent. S. Cruc.

Therebinthus.

Jacob infodit eos, (deos Laban) subter therebinthum. Therebinthus arbor resinam generans, pretiosissimum lignum Crucis, quod virtutis est optimæ, significat: subter quam omnia peccata nostra sepeliuntur, ut eorum ultra nullum vestigium reperiantur. S. Rupert. in Gen. 1. 8. cap. 12.

Idola, quæ Jacob sepelivit sub ligno, significant vitia, & peccata, quæ absconduntur sub ligno Crucis. V. Beda in c. 35. Gen.

Trecenti Abrahæ.

Trecentos, decem, & octo. Gen. 14. 12. S. Ambrosius ad mysterium Crucis refert. T. enim, quod Græcis 300. significat, signum est Crucis. I. & H. quæ significant 10. & 8. initium sunt, & abbreviatio Græci nominis JESU. Corn. hic.

Trecenti Gedeonis.

Trecentos elegit ad prælium Gedeon. Judic. 7. 7. ut ostenderet, non in numero multitudinis, sed in Sacramento Crucis, Mundum ab incurso graviorum hostium liberandum. S. Ambr. Prologo in lib. 1. de S. Spir.

Turris David.

Est Crux Christi tanquam turris David Cant. 4. 4. ædificata cum propugnaculis &c. S. Laur. Inst. de Triumph. c. 17.

Vas Olei.

Vas medicinale Crux; unde hoc oleum redundavit in vase; & dilectio Christi in Cruce. S. Bonav. in Pl. 30.

Virga Moysis.

Crucis virtutem habuit virga Moysis in Serpentem conversa. S. Andreas Cret. or. in exalt. Cruc. Virga, per quam Ægyptus corripitur, & Pharo superatur, Crux Christi est, per quam Mundus vincitur, & princeps hujus Mundi triumphatur. V. Beda in Ex. c. 7.

Umbra alarum.

In umbra alarum tuarum. Pl. 56. 2. id est, in protectione Crucis contra diabolum: alæ enim expansæ crucem faciunt, & umbram.

§. II.

Alia Symbola ex Patribus.

Principatus super humerum ejus. Il. 9. 6. Id significat virtutem Crucis, cui suspensus adhæsit humeris. Quod Crux sit præcipuum insignis principatus, ac roboris, ut oculis cer-

nitur. Considerate totum Mundum; an in eo quidquam geratur sine hac figura, aut constet illa societas. Mare non sulcatur; nisi hoc trophæum, quod vocatur velum, in navi maneat incolume. Fossiles non operantur, sicut nec opifices, nisi instrumentis hanc formam habentibus. S. Justinus M. 2pol. 2. ad Antoninum Pium.

Cælum quoque ipsum hujus signi figurâ dispositum est: Nam cum quatuor partibus, id est, Oriente, & Occidente; Meridie, & Septentrione. distinguitur; quatuor quasi Crucis angulos continet. S. Ambros. Tom. 5. l. 6.

Etiâ homo ad formam Crucis figuram habet imaginem; ut qui sit ad imaginem CHRISTI crucifixi. Anastas. Sinaita lib. hexam.

Crux ipsa nos sumus, cui Christus memoratur infixus. Homo enim formam Crucis habet; quam si manus extenderit, exprimit manifestius. *Infixus sum in limbo profundi.* Pl. 68. limbum quidem nos esse, manifestum est. S. Bern. l. 4. in Vigil. Nat. D.

Fortiter certemus contra vitia in hac domo Domini: ubi est habitatio peregrinationis nostræ; in qua erectum vexillum S. Crucis, in signum spiritualis militiæ, pro lucrandis aureis coronis in cælestibus regnis. Thom. Kemp. p. 2. l. 6. ad Novitios.

§. III.

*Crux, Christi Regnum, sceptrum, thronus.**Ex Veteri, & Novo.*

Sedisti super thronum. Pl. 9. 5. Crucem vocat thronum. Bellarm. hic.

Dicite in Gentibus, quia Dominus regnavit. Pl. 95. 10. S. Aug. legit: quia Dominus regnavit à ligno. Quam lectionem olim fuisse in Sept. interpretatione, & ab Hebræis sublatam, testatur S. Justinus in Dial. cum Tryphone. Bellarm. hic.

Vidi Dominum sedentem super solium excelsum. Il. 6. 1. Id est, vidi in Spiritu Dominum omnium JESUM Christum, propter passionem mortis, gloriâ, & honore, coronatum. Illud verè excelsum est solium, & ab homilitate humana, quâ pati dignatus est, longè elevatum. S. Rupert. hic. In Cruce, tanquam Rex in solio, stabat Dominus JESUS; singulis ea, quæ habebat, dividens. S. Laur. Just. de triumph. c. 18.

Factus est principatus super humerum ejus. Il. 9. 6. Quis omnino regnum insigne potestatis suæ humerò præfert; & non, aut capite diademâ, aut in manu sceptrum, aut aliquam propriæ vestis notam? sed solus novus Rex seculorum, Christus JESUS, novæ gloriæ, & potestatem, sublimitatem suam in humero extulit; Crucem scilicet: ut secundum priorem prophetiam Pl. 95. exinde Dominus regnaret à ligno. Tertull. lib. adv. Judæos.

Principatus ipsius est Crux, & mors ejus. S. Ignat. M. ep. ad Philadelph.

Memento